

Järjestelmätoimittajainfo 24.6.2021

Sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden kokonaisuus

UNA Oy

Infon tarkoitus ja ohjelma

Tilaisuuden tarkoituksena on kertoa käynnissä olevasta Sosiaalihuollon tiedonhallinnan ja ICT-kehittämisen tarvemäärittely (SOSICT) -projektista, suunnitelmista ja tarpeista sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden kokonaisuuden kehittämiseksi sekä antaa ennakkotieto suunnitelmasta julkaista aiheesta tietopyyntö tietojärjestelmätoimittajille elokuussa 2021.

Ohjelma:

- UNA-yhteistyö ja asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistamisen tilanne
- Sosiaalihuollon tiedonhallinnan ja ICT-kehittämisen tarvemäärittely (SOSICT) –projekti
- Etelä-Pohjanmaan alueen tilanne ja tarpeet
- Pohjois-Pohjanmaan alueen tilanne ja tarpeet
- Sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden toimintalähtöiset kehittämisen tarpeet
- Sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden kehittämisperiaatteet ja –tavoitteet
- Tietopyyntö
- Kysymykset

UNA-yhteistyö – asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistamisen tilanne

Juha Rannanheimo, kehitysjohtaja

UNA-yhteistyö

- Luodaan laaja-alaisessa yhteistyössä edellytyksiä ja mahdollisuuksia ottaa käyttöön uudistuvaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa palvelevia ja alueellisesti yhtenäisiä asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisuja
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmillä nähdään edelleen keskeinen rooli sote-uudistuksen tukena ja mahdollistajana
- Laajana kokonaisuutena toiminnan muutos ja uudistus mittava panostus ja investointi
→entistäkin selkeämmin korostunut vaiheittainen eteneminen
- Pyritään löytämään sopivankokoisia, toiminnan tarpeista priorisoituja kohteita, joissa mahdollista edetä ja tehdä kehitystyötä

Aptj-uudistamisen yleiskuva

UNA on kansallinen ja alueellinen kokonaisuus

Kansallinen ohjelma- ja projektitoimisto (UNA Oy)

- Yhteistyössä sovittujen kehittämistoimenpiteiden suunnittelu, resursointi ja johtaminen
- Kehittämiskokonaisuuden, arkkitehtuurin ja yhteistyön koordinointi
- Hankinnat ja kilpailutukset
- Keskitettyjen ratkaisujen kehitystyön ohjaus

Alueellinen vastuu

- Alueen sote-toiminnan kehittämisen valmistelu, tarvemäärittelyt ja vaatimukset
- Alueen yhteistyömalli ja organisoituminen (tarvittavat sopimukset)
- ICT/digi-muutossuunnitelmat ja uusien ratkaisujen käyttöönottosuunnitelmat ja niiden toteutus

Toiminnan tarpeet
→ uusien ratkaisujen tarpeet ja vaatimukset

Sosiaalihuollon tiedonhallinnan ja ICT-kehittämisen tarvemäärittely (SOSICT) -projekti

Teppo Kunnari, SOSICT-projektipäällikkö

SOSICT-projekti

Projekti

- Projekti on osa UNA-yhteistyötä
- Projektin kesto on 22.2.2021-31.10.2021

Tarve

- Sote-palveluiden integraatio ja saumattomat palvelupolut
- Hyvinvointialueiden aloitus 2023
- Velvoite liittyä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden käyttäjäksi sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston osalta 1.9.2024 mennessä

Kohde

- Kehittämisen kohteena on sosiaalihuollon toiminnan kehittämistä ja uudenlaisia toimialarajat ylittäviä toimintamalleja tukevan tietojärjestelmäpalveluiden kokonaisuuden suunnittelu

SOSICT-projektin tuotokset

- Projektissa kerätään tarpeita, vaatimuksia ja kehittämisideoita sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattilaisilta sekä sosiaalihuollon asiakkailta. Näistä tuotetaan dokumentaatiota, joka kuvaa sosiaalihuollon järjestelmille asetettavat tarpeet ja vaatimukset
- Lisäksi projektissa kartoitetaan sosiaalihuoltoon tarjottavien tietojärjestelmäpalveluiden tilannetta ja kehitysnäkymiä markkinoilla.
- Projektin tuotokset tukevat tavoitteellista ja vaiheistettua sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden kokonaisuuden uudistamista. Projektin tuotokset ovat hyödyllisiä niin kehitettäessä kuin hankittaessa tietojärjestelmäpalveluita erityisesti sosiaalihuoltoon, kuin jalkautettaessa sosiaalihuollon kehittyviä toimintamalleja, palveluita ja asiakaspolkuja.

Projektin osapuolet

- UNA-yhteistyössä kahdeksan sairaanhoitopiiriä maakuntiensa alueella tekevät yhteistä valmistelua sosiaalihuollon tietojärjestelmien kehittämiseksi ja uudistamiseksi. SOSICT-projektissa mukana olevat sairaanhoitopiirit ovat:
 - Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 - Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
 - Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvotukuntayhtymä
 - Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 - Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 - Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 - Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 - Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Väestömäärä sairaanhoitopiirien maakuntien alueella on noin 2,19 miljoonaa
- Hyvinvointialueiden perustaminen vaikuttaa monella alueella uudistamisen aikatauluun

Etelä-Pohjanmaan alueen tilanne ja tarpeet

Elina Laakso, erityissuunnittelija

EPSHP, nykytila ja tavoitteet

- EPSHP sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän palveluntarjoajana alueen 8 organisaatiolle (+ alueen sosiaalipäivystys)
- Moniorganisaatiomalli, kunnat ja kuntayhtymät omina rekisterinpitäjinään
- Yhtenäiset toimintatavat, rakenteinen kirjaaminen ja määräysten soveltaminen
- I-vaiheen Kanta-arkistointi

- Tulevaisuuden ICT-kehitystavoitteita
 - Asiakkaan tilannekuva/kokonaisnäkyvä (tiedonvälitys, kertakirjaaminen)
 - Tiedolla johtaminen ja raportointi (kohti hyvinvointialuetta)
 - Asiakasosallisuus
 - Toiminnanohjaus, tuotannonohjaus (tiedon tuottamisen välineet)
 - Palveluprosessien tuki monikanavaisesti

Pohjois-Pohjanmaan alueen tilanne ja tarpeet

Merja Hauhtonen, POPsote, projektikoordinaattori

PPSHP – POP HVA

Nykytila

- alueella 19 sosiaalihuollon palveluja järjestävää organisaatiota/rekisterinpitäjää (7 kuntayhtymää tai muuta yhtymää, 12 kuntaa) ja 3 sosiaalipäivystystä järjestävää organisaatiota
- kullakin oma sosiaalihuollon tietojärjestelmä ja erillinen potilastietojärjestelmä, jossa kotipalvelun ja -hoidon asiakasmaksulaskelma ja -laskutuksen toiminnallisuus sekä hoitopäivien ja palvelumäärien toteutumakirjaus
- tietojärjestelmien ympäristöt on rakennettu organisaatiokohtaisten tarpeiden ja toimintamallien mukaisiksi lukuun ottamatta kansallisia määräyksiä (osin myös niistä poiketen)
- Kansa uudistuksen toimeenpanossa organisaatiot eri vaiheissa; palvelutehtäväuudistus on 16 organisaatiolla ja Kanta-palvelut uusien tietojen tallentamiseksi käytössä kolmella (3), kahdella (2) vanhojen tietojen siirtämiseksi
- organisaatioilla ei ole tavoitteena uusia tietojärjestelmiään muutoin kuin lakisääteisten ja kansallisten vaatimusten päivittämiseksi nykyisiin

Tavoitteet

- HVA:een toteutuessa tavoitteena alueellinen yksi sosiaalihuollon tietojärjestelmä, joka integroitavissa PPSHP:n Terveystietojärjestelmän Eskoon (Esko laajennetaan myös PTH:n ptj:ksi)
- hankintayksikkönä toimii HVA tai sen valmisteleva toimielin valtuuksiensa rajoissa
- sosiaalihuollon tietojärjestelmän vaatimusmäärittely noudattaa UNA:n SOSICT hankkeen tuotoksia
- käyttöönotto 1.1.2023 lukien Kanta-palveluineen II-vaiheen rakenteisilla asiakirjoilla ja vaiheistusasetuksen mukaisilla toteutuksilla
- kotihoidon ja -palvelujen toiminnallisuudet kokonaisuudessaan sisältyvät sosiaalihuollon järjestelmään joko kiinteästi tai modulaarisina
- avoimet rajapinnat Terveystietojärjestelmän Eskoon siltä osin kuin sote-yhteisten palvelujen ja prosessien joustava toteutus edellyttää huomioiden suostumuksiin ja tietosuojaan liittyvät toiminnallisuudet (tietojen luovutus)
- asiakaslaskutuksen ja maksun määräämisen toiminnallisuudet huomioiden viimeisimmät lakimuutokset
- asiakastietolain mukaiset vaatimukset ja toiminnallisuudet

Sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden toimintalähtöiset kehittämisen tarpeet

Minna Kälviä, IT palvelupäällikkö

A photograph showing two people from the chest down, holding hands in a supportive gesture. The person on the left is wearing a grey sweater, and the person on the right is wearing a light blue long-sleeved shirt. The background is a blurred office or meeting room with a desk and a chair. The entire image has a blue tint.

Osallistujat nostivat sosiaalihuollon järjestelmien yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista:

**vapauttaa
ammattilaisten
aikaa inhimilliseen
kohtaamiseen**

MONITOIMIJAISUUS

Järjestelmien tulisi tukea ja kannustaa monitoimijaiseen yhteistyöhön.

Järjestelmiltä sujuva monitoimijainen yhteistyö vaatii esimerkiksi mahdollisuutta jakaa sensitiivistä tietoa, laatia yhteisiä kirjauksia ja asiakirjoja sekä järjestää helposti yhteisiä tapaamisia, joko etänä tai kasvotusten.

KOKONAISVALTAISUUS

Asiakkaan ja hänen läheistensä tilanteen käsittely kokonaisvaltaisesti voi vaatia merkittäviä organisatorisia, taloudellisia ja toimintatapamuutoksia. Nykytilanteessa tukea tarjotaan usein silloissa yksittäisissä palveluissa ja organisaatioissa.

Esimerkiksi kaikkien palveluiden yhteinen, asiakaskeinen ja mahdollisesti koko perhettä koskeva hyvinvointisuunnitelma vaatisi teknisen toteutuksen lisäksi merkittäviä panostuksia toiminta- ja ajatusmallien uudistamiseen.

TIETOSUOJA

Työpajojen osallistujat muistuttivat asiakkaan oikeuksista päättää ja tietää, missä hänen tietojensa käsitellään.

Järjestelmien täytyy mahdollistaa tarpeellisen tiedon sujuva siirtyminen taholta toiselle asiakkaan suostumuksella, mutta myös tiedon katselu- ja kirjaamisoikeuksien rajaaminen.

Kooste: 10 kevään työpajoissa nousutta järjestelmään liittyvää keskeistä tarveteemaa

Ammattilaisten aikataulujen yhteensovittamisen viemän ajan vähentäminen yhteisillä sähköisillä kalenteriominaisuuksilla

Tarpeellisen tiedon automaattinen siirtyminen järjestelmien, dokumenttien, palveluiden ja organisaatioiden välillä

Palveluprosessien ja niihin liittyvän säännöstön määrittely rutiinitehtävien automatisoimiseksi

Yhtenäinen koontinäkö asiakkaan kokonaistilanteesta eri palveluissa tiedon katseluoikeuksien puitteissa

Asiakkaan tai asiakasperheen kaikki palvelut ja toimijat **yhteenkokoava hyvinvointisuunnitelma**

Yhteinen työalusta monitoimijaiseen yhteistyöhön (esim. tiedon jakamiseen, kirjaamiseen, pikaviesteihin, tapaamisten organisointiin)

Automaattiset herätykset ja muistutukset ammattilaiselle päätöksenteon tueksi ja päivittäisen muistikuorman helpottamiseksi

Asiakkaan tilannekuva-näkö omiin palveluihin ja tietoihin sekä sähköisten palvelukanavien hyödyntäminen arjen tuessa

Etäpalveluiden hyödyntäminen asiakkaan ja ammattilaisten ajan ja vaivan säästämiseksi

Vaikuttavuus- ja muiden mittareiden ja raportoinnin integroiminen osaksi järjestelmiä

Lisäksi: Yksittäisiä tärkeäksi priorisoituja asiakastarinaspesifimpiä tarpeita

Palveluntuottaja-katalogi

Sähköinen lista, jossa ajantasaiset tiedot palveluntarjoajista, palveluista ja mm. palvelun saatavuudesta. Esimerkiksi kiireellisen sijoituksen paikkojen etsintään.

Sähköinen virka-apupyynnö

Virka-apupyynnön välittyminen sosiaalipäivystykseltä poliisille ja hälytyskeskukseen. Muut ominaisuudet: virka-apupyynnön kuittaus, ennakkotiedon lähettäminen, reaaliaikainen tilanteen seuranta.

Puolesta-asioinnin sopimukset kansallisessa palvelussa

Tieto puolesta asioinnin sopimuksista ja valtuutuksista sote-toimijoille tulisi löytyä yhdestä paikasta (Suomi.fi-palvelu).

Sähköinen sopimusten allekirjoitus

Sähköinen sopimusten allekirjoitus säästää sekä ammattilaisten että asiakkaan aikaa.

Automaattinen laskutus ja raportointi

Laskutus ja raportointi kaikista annetuista palveluista hoidetaan automaattisesti toiminnanohjauksen puolella sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten sekä muiden toimijoiden palvelutapahtumaan liittyvien suoritemerkitöiden ja resurssivarausten perusteella.

Lisäksi: Esimerkkejä toimijoiden rajat ylittävistä prosesseista, joista toivotaan saumattomia

Palveluiden keskeyttäminen ja kotiutusprosessi

Esimerkki: jos kotihoidon ja yksityisten tukipalveluiden asiakas joutuu sairaalaan, järjestelmä keskeyttää kotiin tuotavat palvelut automaattisesti. Kotiutuspäivän huomioiminen järjestelmässä siten, että kotiutuksen osalta palvelut jatkuvat mahdollisimman sujuvasti ja tarpeenmukaisina.

Sähköinen huostaanoton hallinto-oikeusprosessi

Sähköinen selvityspyynnö, prosessin vaiheista ja aikataulusta tiedottaminen osapuolille sähköisesti, hallinto-oikeuspäätöksen kirjautuminen sähköisesti tarvittaviin järjestelmiin.

Sähköinen ensikontakti- ja palveluohjausprosessi

Asiakas saa tietoa ja tukea etsiessään sähköisen palvelun kautta mahdollisuuden täyttää esitietolomakkeita, jonka pohjalta hän saa palveluohjausta ja tarvittaessa mahdollisuuden suoraan sähköiseen ajanvaraukseen.

Etuuksien hakemisen prosessi

Järjestelmä tukee ammattilaista ja asiakasta hakemaan asiakkaalle kuuluvia etuuksia. Etuushakemuksiin tarvittavat tiedot liikkuvat esim. Kelaan mahdollisimman automaattisesti ja sujuvasti sote-järjestelmistä.

Sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden kehittämisperiaatteet ja -tavoitteet

Henri Huttunen, arkkitehti

Sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalveluiden kehittämisperiaatteet ja -tavoitteet

Kehittämisperiaatteet

- Toiminnan tarpeita ja prioriteetteja tukeva kehittäminen
- Avoimuus
- Ekosysteemimäinen kehittäminen, jossa tilaa innovaatioille ja erilaisille ratkaisumalleille

Kehittämistavoitteet

- Yhteentoimivuus
- Integraatioiden toteuttaminen
- Modulaarisuus

Tulevaisuuden sote-tietojärjestelmien toteutusmallit

- Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluiden suhde
- Toiminnan- ja tuotannonohjauksen ja -suunnittelun toteuttaminen¹
- Kansallinen, alueiden yhteinen, alueellinen ja palvelutuottajakohtainen kehittäminen

Tietopyyntö

Teppo Kunnari, SOSICT-projektipäällikkö

Tietopyyntö

- Ilmoitus kirjallisesta tietopyynnöstä julkaistaan elokuussa 2021
- Tietopyynnöllä selvitetään markkinatoimijoiden kyvykkyyttä ja valmiutta vastata tietopyynnössä kuvattuihin sosiaalihuollon kehittämistarpeisiin. Lisäksi selvitetään markkinatoimijoiden innovatiivisia ideoita sosiaalihuollon toiminnan tarpeisiin.
- Seuraavia teemoja tullaan esimerkiksi käsittelemään tietopyynnössä:
 - Sosiaalihuollon toiminnan kehittämistarpeet
 - Kehittämisperiaatteet ja -linjaukset
 - Kehittämisvaihtoehdot
- Kyseessä on hankinnan/hankintojen valmisteluun ja markkinakartoitukseen liittyvä tietopyyntö, eikä tietopyyntö velvoita toteuttamaan hankintaa

KETTERÄSTI ETEENPÄIN

Hyvää juhannusta!

unaoy.fi